Sayı 7- Eki&Kas 26

Çengel ~~Fanzin~~

"Kapital Bir Esrime"

KÜNYE

Çengel Fanzin - 7

“Kapital Bir Esrime”

Sayı 7 · Ekim & Kasım 2026 · Tema: Distopya

YAYINA HAZIRLAYAN

Yavuz Evliyaoğlu & Yiğit Ergün

EDİTÖR

Yavuz Evliyaoğlu

KAPAK TASARIMI

Zagalar

E-POSTA cengelsanatedebiyat@gmail.com

INSTAGRAM cengelsanat

X @cengelsanat

SUBSTACK @cengelsanat

“lobisiz, kuralsız, kolektif yolculuk”

Bağımsız Fanzin / Kolektif Yayın

Çengel Fanzin her iki ayda bir çıkar. Hiçbir hakkı saklı değildir. Ücretsizdir.
Basılıp çoğaltılması, okunduktan sonra paylaşılması önerilir.

EDİTÖR NOTU

Yavuz Evliyaoğlu

Ütopya kelimesinin tarihi eski olmasa da tasviri binlerce yıldır vardır insanlığın hafızasında. İnsan, yaşadığı hayat istediği gibi şekillenmediğinde, adalet terazisi kendi hakkını tartmadığında, mutsuz olduğunda, olumsuzlukların olmadığı, isteklerinin şartsız karşılandığı bir cennet hayal eder. Çünkü insan, sadece hayalin veya planın gerçekleşmesiyle değil onun kurulmasıyla da tatmin olur.

Güzel hayaller gibi kötü hayaller de kurar insan kafasında. Şüphelenir, kötülükleri abartır, hayal gücünü olumsuzluğa yöneltir ve bazen bu kurgular sürükleyici bir hikâyeye, epik bir şiire, didaktik bir şarkıya veya kışkırtıcı bir resme dönüşür. Umulan ise bu kurguların asla gerçekleşmemesidir.

Ama şimdilerde öyle bir toplumsal düzen içindeyiz ki distopya kurmaya ihtiyaç kalmıyor. Her yerde izleniyor, her yere kaydediliyoruz. Cezaevleri o kadar dolu ki yataklarda üç vardiyalı uyunuyor. Nüfuzlu veya zengin değilsen adaletin ağlarına takılıp yenileceğin günü bekliyorsun. Sporundan sanatına, edebiyatından bilimine, eğitiminden sağlığına… Lobicilik ve liyakatsizlik sarmış her yanımızı. Seçici sansür hayatın her yerinde. Sürekli propagandalara maruz kalıyoruz. Dün “düşman” olanlar bugün “dost” oluyor. “Kardeşim” denilenler “hain” ilan ediliyor.

Hangi tarafı seçeceğini şaşırıyor insanlar; “ortadan gidelim bari,” diyorlar. Orta yol o kadar dolmuş ki trafik ilerlemiyor. Sağdan-soldan yolunu bulan kaçıyor. Ortadakiler de bir gün “o şerit açılacak” diye beklemeye devam ediyor. Ama bu kuyruk öyle bir kuyruk ki başı sonuna gelmiş, kısır döngüye girmiş; hareket var ama varış imkânsız.

2026 distopyasının ta içindeyiz.
O yüzden şimdi,
her zamankinden daha fazla hayal ediyoruz cenneti.

Çengel Fanzin bu sayıda “benim distopyam seninkini döver” kavgasına girmeyen sanatçılarımızın birbirinden etkileyici eserleriyle karşınızda. Kimi kurgu kimi gerçek…
2026 distopyasından uzak veya yakın gelecekteki tüm distopyalara selam olsun.

İçindekiler

GÜNDELİKÇİ **5**
Nazmi Kutluer
DÜNYA KAYIP **6**
Sevgi Erol Öçal
DİSTOPYA MI? **7**
Ersoy Kanay
İLENÇ **9**
Hasan Çelikkol
NAZAR ÖDÜLÜ **11**
Yavuz Evliyaoğlu
NEW YOURK I **12**
Umut Yalım
KENTLER DE YIKILDI **15**
Meki Ekin
DALGIÇ **16**
Ayşegül Sarı
TAKİP **17**
Mahmut Çelik
KATLANMAK **18**
Said Ortagedik
BAŞIMDAN BİR ŞİİR **19**
Altar Parssoy
PEAKY PUPPETS **20**
Zagalar
İZ **23**
Muhammed Oğuzcan
SESSİZLİK KULELERİ **24**
Binnaz Deniz Yıldız
PSİKOSMOS BİR KIŞ **26**
Örsan Gürkan
NEW YOURK II **27**
Umut Yalım
KURU **31**
Ayşegül Sarı
BOZUK HAVALAR **32**
Ebru Özer
GÜNEŞ BATINCA **33**
Engin Kahraman
ŞEFAHAT VAKTİNDE FARKINDALIKLAR **37**
Eray Ekin
DAHİL **38**
Etkin Garip
NEW YOURK III **40**
Umut Yalım
YENİDEN HESAPLANIYOR… **43**
Ebru Mete K.
SON GÜN **45**
Anıl Şahal

GÜNDELİKÇİ

Nazmi Kutluer

Ay güneşle raksını bitirince
Dünya vazgeçince sevdasından
Gelince bi'şarkı söyleyince
Yörük kızı aniden
Dünyanın tarlaları suya girince
Ben de isterim belki cenneti
Ama şimdi işim başka sevgilim
Şimdi cehennemin inşaatında
Gündelikle işçiyim

DÜNYA KAYIP

Sevgi Erol Öçal

Sapsarı güneş dolu bir ışık topuyken dünya başakların sarışın endamıyla buluşurdu
Mavi kelebeklerse bir günlük ömürlerinde özgürlük yerine ışıktan mest bu iki sevgiliye tutkundu
Böylesi zamanlarda tüm evren denge sarhoşu insanlarsa umutluydu
Başaklar rüzgarın sesiyle dans ederken
Dünya tüm enstrümanlarıyla orkestra şefi edasında dönüyordu
Çok da uzak olmayan uzayın boşluğunda sonsuzluk aşığı barış vardı
Barış renkli basmadan kır çiçekli entarisiyle dünyayı sarıyor
Gökkuşağı kalemiyle adını her yere yazıyordu
Ve bestelediği ölümsüzlük notaları tüm evrene yansıyordu
Di'li geçmiş bir zaman mıydı şu Barış
Baş edemeyip şimdiki zamanla terk edip güneşi
Işıksız bıraktı dünyayı
Ve de endamsız kalmaları başakların, di'li geçmiş zamandan mıydı?
Dünya güneşle dolu bir ışık topu değil
Kelebekler hapis
Evren dengesiz insanlık Umutsuz
Şimdiki zaman tutuklayıp barışı zindana atmış
Yaşanası dünya kayıp...

DİSTOPYA MI?

Ersoy Kanay

Distopya mı? Başka dünyalara açılan kapı. İnsanın bu dünyadan büyük firarı, fiziksel alemin katı gerçekliğinden zihnin soyut derinliklerine doğru attığı o ilk adım. Bir mucize bence.

Belki de bütün distopyaların kökeninde cennet ve cehennem gibi ilk büyük kurgusal sığınaklar yatıyor. Ancak o çağlara gelmeden önce insanın zihninde soyut düşüncenin kırıntısı bile yoktu. Her şey sadece neye yaradığıyla ölçülürdü. "Bu ne?" Taş. "Ne işe yarar?" sorusunun cevabı nettir. Tavşana atarsın, av işine yarar. "Bu ne?" sopa, düşmana vurursun canını yakar. Nesneler sadece etten ve kemikten ibaret olan bedenin hayatta kalma mücadelesine hizmet ederdi.

Sonra, günün birinde adamın biri Göbeklitepe zeminine devasa bir taş dikti. İnsanlar şaşkınlıkla etrafında toplandı. "Bu ne?" Taş."Ne işe yarar?" dediler, "tavşana atamayız çünkü çok büyük. Bu sadece dikili bir taş." İşte tam o anda mantarların etkisindeki bir şamanın zihninde bir şimşek çaktı. "Taşın etrafında on tur atarsanız gökten yağmur yağar bu yıl bereketli geçer," dedi. Bu kurgu işe yarayıp toplumda karşılık bulunca söylentiler çığ gibi büyüdü. Taşa dokunan erkeklerin yatakta on aslan gücüne ulaşacağı fısıltısı yayıldı. Çok uzak diyarlardan turistler meraklılar bu devasa taşın başına akın etmeye başladı. Şaman bu kez gözlerini kapatıp yeni bi haber verdi: "Bu taşa dokunduğumda ölen yakınlarınızla konuştum, siz şaman olmadığınız için onları göremezsiniz ama bu taşın başında söylediğiniz her şeyi onlar duyar."

O an, insan beyninde milyonlarca yıllık evrimin tek bir kıvılcımla gerçekleştiği andı. Soyut düşünce doğdu ve insan nesnelerin dünyasından simgelerin dünyasına geçerek hayvanlardan bir adım öne çıktı.

Gerçeklikten kaçmak, ona görünmez anlamlar yüklemek insanın yeni doğası oldu. Fakat soyut düşüncenin bir de karanlık gölgesi vardı. Taşın etrafında dönmeyenin çarpılacağı, adak adamayanın felakete uğrayacağı korkusu türedi. Cennet hayali doğduğu an kaçınılmaz olarak cehennem kabusu da yanında belirdi. İnsan, sığınmak için kurduğu her kurgunun gölgesinde kötü ve ters distopyasını da yarattı. Destanlar, mitolojiler, efsaneler ve nihayetinde Orta Dünya kurguları hep bu zihinsel mülteciliğin, bu kaçış arzusunun ürünleri.

Şimdi ise elimizde yapay zeka adında yepyeni bi distopya var. Yanımızda duran her şeyi bilen her soruyu yanıtlayan ve her görseli çizen devasa bir güç. Tıpkı binlerce yıl önce Göbeklitepe'deki o T biçimli devasa dikili taşa baktığımız gibi bugün de avcumuzun içinde ışıldayan ekranlara bakıyoruz. "O taş bizi duyar mı, ölülerimizle konuşturur mu," sorusunun yerini başka sorular aldı. Bu algoritma bizi yok mu edecek, yoksa insanlığı yıldızlara doğru uçuşa mı geçirecek bilmiyoruz.

Yapay zeka, modern insanın mantar yemiş yeni şamanıdır. Bize bilmediğimiz dillerden yanıtlar verir, zihnimizdeki belirsiz korkuları ve arzuları somutlaştırır. İnsan beyni fiziksel evrenin yükünden kaçmak için önce mitleri, sonra edebiyatı, şimdi de sentetik süper zekayı inşa etti. Başlangıçta tavşana fırlatılan o basit taş bugün kendi kendine düşünen bir aygıta dönüştü. Fakat soru hiç değişmedi. Kendi yarattığımız bu soyut sığınak bizi özgürleşecek mi, yoksa hapsolduğumuz son distopya mı olacak.

İLENÇ

Hasan Çelikkol

- Körleşen Çağın Ardından

Körlük bu, zihnin sayfalarında
Çığlık kadar çıplak ve simsiyah
Yağıyor üstümüze
Vicdanlar yapayalnız korkudan
Böcek bu, gri toprakta siyah bir leke
Gördüm içindekini
Deliliği bulaştırmak için arıyor bizi
Kahrımdan öldüm
Tam bu noktada ilencim gizemli sahibem oldu
Saplandığı yerde taş olup kırılsın boynu
Yarım kalsın ömrü
Batsın rüyasında bindiği o son tekne
Adı umut olan bir çiçek açsın
Yıkıntılar arasındaki küllerin ülkesinde

Hasan Çelikkol

NAZAR ÖDÜLÜ

Yavuz Evliyaoğlu

Kimin olduğu belli bir savaş
Askeri kargan adam—
pembe dudaklı,
beş kirpikli, kara kanatlı
Demokrasi savaşı bu;
Mertlik bilmez kapital bir esrime

Hangi tarafa sorsan—haklı
bu kimse savaşında
Sebiller musluksuz
Sebiller kuru
Su gibi akıyor mermiler
Su gibi duru
Refah savaşı bu;
Dudak çatlatan Michelin yıldızlı bir kuraklık

Bin nazar boncuğu takılı omzumda
Pembe dudaklarım dualı
Turuncu bile kalmadı artık—
tüm filtreler kırmızı
Düşmanın kahramanlığı şanlı!
Nobel ödüllü bir *barış* savaşı bu;
Bin maşallah dilime dolanık

NEW YOURK I

Umut Yalım

new yourk'ta kendi kendine yetemiyordu kent. elektrik santralleri tükendiğinde, birini bekleyen insanın içinde durmadan üretilen döngüyü bulmuşlardı: kapıya bakmak, sesi dinlemek, gelenin o olmadığını anlamak, yeniden kapıya bakmak. bu döngüden akım elde ediliyordu. bir kavuşma iki mahalleyi karartabiliyor, unutmayı başaran tek bir insan bir hastanenin solunum aygıtlarını durdurabiliyordu. o yüzden kimseye sevmek yasaklanmadı. sevdiğine ulaşabileceği bütün yollar açık tutuldu; yalnız yolların sonları her gece değiştirildi. ben bu kente senin ardından gelmiştim, lucy lu. girişte niçin geldiğimi söylemem yeterli olmuştu. çıkarken niçin gitmek istediğimi senden duymaları gerekiyordu.

new yourk bu sabah kendi üzerine kapandı, lucy lu. gökyüzünün astarı göründü; annelerimizin bizi doğurmadan önce gördükleri düşlerden dikilmişti. bir yerinde benim yüzüm vardı, henüz bana benzemiyordu. insanlar başlarını kaldırınca çocuklaşıyor, aşağı bakınca yaşlanıyorlardı; karşıya bakabilenlerin gözleri sökülüp trafik lambalarına takılıyordu. christopher street'te bir kırmızı ışığın beni tanıdığını gördüm. bekledim. yeşile dönmek için senden vazgeçmesi gerekiyordu galiba. arkamda yüzlerce kişi birikti; hepsinin ayakkabısı vardı, ayakları yoktu. kent yürümeyi bizden önce öğrenmişti. bizi tabanlarına giyiyor, akşam olunca kapının önünde birbirimizin üstüne çıkarıyordu.

karşıya bakmak, bir başkasının seni beklemediğini görebilmekti; en büyük kesinti buradan doğuyordu. gözleri alınanlara kent görüntü vermeyi sürdürüyordu: kapıda bir gölge, camda tanıdık bir omuz, kalabalığın içinde dönmek üzere olan bir baş. ben seni gördüğümü sandığım her gün eve sıcak yemekle dönebiliyordum. görmediğim günler buzdolabım çalışmıyordu. bir süre sonra insan, aç kalmamak için de özlüyordu.

west fourth'a indim. merdiven uzadıkça kaburgalarım seyrekleşti; aşağıya varabilmek için içimde biraz daha yer açılması gerekiyordu. metro haritasında washington square, bowery, delancey–essex, brooklyn yazıyordu; derinin altından bakınca başka türlü okunuyordu: ilk korku, ilk utanç, ilk terk, ilk terk edildiğini anlama. ben dördüncüye hiç varamamıştım. trene her bindiğimde üçüncü durakta sen iniyor, ben senin indiğini öğrenmeye doğru gidiyordum.

tünellerde dev bir hayvan uyuyordu; kentin bütün unutulanları onun düşünde yaşıyordu. unuttuğum babamı gördüm bir an. beni tanımasın diye yüzümü çevirdim; tanırsa yeniden oğul olacaktım, bu kadar aşağıya bir de çocukluğumu taşıyamazdım.

güzergâh(perry) = terk → bekleyiş → terk → bekleyiş
ben yol aldıkça ayrılığın içi genişliyor; dışına varamıyordum.

tüneldeki hayvanın uyanmasına izin verilmiyordu. unutulanları düşlemeyi bırakırsa, hepimiz neyi kaybettiğimizi bir kerede anlayacaktık. onun uykusunu sürdürmek için her gece bir mahalle çocukluğundan vazgeçiyordu. sabah annesinin yüzünü anımsayamayanlara ücretsiz ulaşım veriliyordu; hangi eve döneceklerini bulana kadar bütün hatları dolaşabiliyorlardı. makinistler de bu yolculardan seçiliyordu. beni brooklyn'e götüren adam, her durakta birinin kendisine oğlum demesini bekliyordu.

lucy lu, burada insanın en son sevdiği kişi, öldükten sonra içinden çıkıyor. çocukken ruh dedikleri buydu belki. bowery'de bir adamın ağzından genç bir kadın çıktı; adam yerde kaldı, kadın geç kalmış gibi yürüdü. kimse şaşırmadı. seni içimde tutmaktan korktum ilkin; sonra da sana bir iç vermiş olmaktan. sen benim içimde değildin. kendi gittiğin yerde, kendine göre üşüyordun. oysa ben sana üşümeyen bir beden kurmuş, yıllardır aynı akşamın önüne koymuştum. kent gelip o bedene su bağladı, elektrik çekti. şimdi musluğu açınca sesin akıyor. kapatınca senden bir şey esirgemişim gibi oluyorum. beni böyle çalıştırıyorlar: sana zarar vermekten korktuğum her yere bir kol takmışlar.

ölenin içinden çıkan, sevdiği kişinin kentte çalıştırılabilen biçimiydi. sen bir yerde kendi yaşamını sürdürürken, senden kurulmuş yüzlerce lucy başka odalarda dönüp kapıya bakıyordu. her birinin küçük bir kusuru vardı: biri adımı yanlış söylüyor, biri sol eliyle saçını düzeltiyor, biri hiç yapmadığın gibi giderken özür diliyordu. kusurlar düzeltilmiyordu. ben farkı bulayım, gerçek seni aramaya devam edeyim diye. burada kusursuz benzetim yasaktı; arayışın sona ermesi, üretimin sona ermesiydi.

elvis'i delancey'de buldum. bir kasap dükkânının soğuk odasında hâlâ terliyordu. sesi, göğsünden çıkarılmış ayrı bir hayvan gibi kancada sallanıyordu; şarkı başladığında adam susuyor, adam ağzını açınca hoparlörlerden sıcak kan geliyordu. "heartbreak hotel," dedim. dükkânın arkasındaki kapıyı gösterdi. içeride salinger oturuyordu; önündeki kitaptan bir çocuğu çıkarmaya çalışıyordu ama her tuttuğunda çocuğun yaşı kopuyordu elinde. masanın altı on altı, on altı, on altı yaş doluydu. cebime birini koydum. eve götürüp büyütürüm sandım. yol boyunca cebimden bana baktı o yaş; ben ondan küçük kaldım.

elvis'in dinleyicileri, salinger'ın okurları vardı; kent onların henüz ulaşamadığı herkesi hesaplamıştı. bir şarkının sonunu beklemekle bir sevgilinin dönüşünü beklemek aynı şebekeye bağlanmıştı. son sayfayı yırtıyor, son notayı geciktiriyorlardı. sanatın burada sürmesine bu yüzden izin veriliyordu. bir gün o çocuğu kitaptan çıkarabilirse salinger'ın odası soğuyacaktı. bunu biliyordu. ellerini çocuğa uzatmayı sürdürüyordu.

brooklyn'e giden tren o sırada metnin kenarından çıktı. aşağıdaki paragrafın henüz döşenmemiş olduğunu gördüm; boşlukta rayların ucundan bir "ben" sarkıyordu. tutacakken adım yazıldı, elim değişti. perry yazdılar, seni aradım. perry'yi sildiler, arayan yerim kaldı. bu metin beni anlatmıyordu, lucy lu; seni arayacak bir beden bulmak için beni deniyordu. dizim uygun geldi, çocukluğum gelmedi; ağzımı tuttu, yüzümü attı. senin adını her yazdığında içeride bir şey başını kaldırıyordu ama sen değildin o. sana benzetile benzetile uysallaştırılmış bir açlıktı. beni ona yedirdiler. doymadı. ikinci tekil kişiyi istiyordu.

perry = lucy lu'yu seven kişi
lucy lu çıkarıldığında: perry = ... seven kişi
boşlukta ben kalmadım; birine yönelmek zorunda bırakılmış sevme kaldı.

new yourk'un dışarıdan insan almasına artık gerek kalmamıştı. yarım bırakılan her yaşam, onu tamamlamaya girişen birinin içinde yeni bir yer açıyordu. metinler sınır kapılarıydı. bu yüzden seni benden ayıran bölüm çoğaltılıyor, benim başka bir şeye bakabildiğim cümleler dağıtımdan kaldırılıyordu. kendime ait sandığım sesin içinde, hangi sözcükte senin yüzünü aramaya başlayacağını ölçen bir şey işliyordu. senin burada yazan lucy olmadığını biliyordu o şey. sana da sıra gelecekti.

soru: bu boşluğa hangisi yerleştirilirse kent çalışmayı sürdürür?

a) yeni bir sevgili

b) eski sevgilinin yeni bir sürümü

c) hiçbir zaman yaşamamış bir anne

d) beni benden iyi oynayan bir perry

e) şu anda "ben olsam" diye düşünmeye başlayan sen.

(CEVABI NEW YOURK II' DE)

KENTLER DE YIKILDI

Meki Ekin

ucuz parfüm kokuları
hercai kadınlar
kodaman erkeklik
hiçlik yasaları
boğazlardan fışkıran tükürük
sistemin çarkında tuz buz insanlık
ve yoksul sokakta bir yazı
benim annem cumartesi
köşelerde rakı öğürmesi
oysa
kokoreç kokar sevgilim

gırtlağımda dünya birikir
isyan
küfür
serzeniş
çiçeği düğüm olan bahçeler
anlam iğrenti hıçkırıklar geğirinde
mağaram sis pus
lafazanlık bıkkınlığı
kasvetini sevdiğim
kentler de yıkıldı

gidesim var şimdi
hem iyiden
hem kötüden

DALGIÇ

Ayşegül Sarı

TAKİP

Mahmut Çelik

Takipler takip ediyorum
Habersizce arşivler kurdum canımı kim sıkarsa
Tuttum mu arenada aslanların içine atıveririm
Bir lekelendi mi artık bir daha konuşamaz
Kime ne veriyorsam sesini çıkarmayacak
Diyelim ki ekibime okuduğu kitaplardan örnekler veriyorsa
Bakarım hemen bilgisayara odalarda unuttuğu
Saçının teli en büyük kanıt dedektiflerime
Böylece ilan ederim ihanetini bütün isyankarların

Takipler durağındayım
Telefonlara saldım kulağımın köklerini ağzınıza dikkat edin
Evet bendim dayanamadım başkasını sevmenize
Ben koydum uydulara süzgeç geçemedi büyük laflarınız
Doktorlara acayip kıl oluyorum ne var sanki benden yana olsa
Sorun değil ümitsiz vakalar benim gözetimimde
Kim arşı aşmak ve gökteki yıldızlardan bahsederse size
Bana göre bunlar çok romantik
Açık açık cinayet ya da felçlik sebebi

Takipler yolundayım
Bir bakmışsınız size aldatma ilhamı veren sinemanızdayım
Kablolar istikbalim demokrasi telaşım
Bir tek ben helaliniz olacağım
Size öyle bir kumanda yaptım ki hiç anlamadınız
Size taktığım çipi istesem bir tuşla beyninize programlar atarım
Öyle bir benim tarafıma geçersiniz ki
Beni sevmediğinize pişman ederim fakat
Bu son söylediğimi şimdilik bekletiyorum

KATLANMAK

Said Ortagedik

Yarına bir mucizeyle uyanmayacağım.
Silik anıların tortusu zihnimde kaldığı müddetçe,
Sonraki gün
Ve bir sonraki gün
Kim olduğumdan habersiz,
Misafir koltuğunda uyuyakalmış gibi,
Hevessiz karşılayacağım sabahları.

Günün birinde,
Masallarla bezeli diyarlarda,
Kim bilir hangi yaşımda,
Hasretim yine prangalar altında.
Ben ömrü beklemekle tüketirken
Zaman geçecek, ben kalacağım geride.

Sabretmek, başarmanın yarısı;
Katlanmak, enayiliğin Fransızcası.
Sen susunca, ben sustukça,
Kim hesap soracak bu karanlığa?

İstibdat mevsiminin gülleri yaprak dökerken,
Ben yine özgürlük yokuşunda tırmanırken;
Kaç çelme yedim,
Tökezledim de düşmedim.
Tuğla tuğla örülmüş kaleleri,
Belki de rüyalarımda fethettim.

Sen de yanmadın,
Ben de yanmadım.
Ebedi bir zulmün eteğinden tuttuk,
Kaybolmaktan korkan çocuklar misali.

BAŞIMDAN BİR ŞİİR

Altar Parssoy

Güneş Parlak Değil Artık.
Hatıralarımın Kıyısından Sırıtan Renkleri
Ve Sesleri, Sıcak Günleri Ve Serin Geceleri
Görmüyorum Artık Çiçeklerin Yüzünde.
Ağaçlar Soluk. En Son Ne Zaman Duydun
Kumrunun Sesini Sabahın Dokunuşunda?
Belki Zamanın Birinde, Gazoz Içerken
Kocaman Bir Şemsiyenin Altında.
Araba Çıkartmalarını Yapıştırırken Kızgın Binaların
Pütürlü Duvarlarına.
Hayallerinin Vergisini Ödedin Mi Sonunda,
Açlıktan Ölmemek Için Çalışırken Supermarket Ormanında?..
Gülümsemeyen Denizleri Aşarken Can Veriyorsun Her Sabah
Ve Sadece Direklerin Tepesinde Seni Merak Eden Gözler Var.
Eller Sadece Sana Vurmak Için.
Kaç Kere Daha Ölmem Gerek Güvende Olmam Için?
Eğerek Yürüyorsan Başını, O Sokaklar Senin Değil.
Şiddetin Haricini Duymayanlar Suçlar Seni,
Başka Lügat Kullanmamakla.
Satırların Ve Sözcüklerin Üstlerinden Uçup Gitmiştir,
Bir Yerde Bir Ağaç Devrilmiştir,
Sen Bir Cezaevindesindir,
Sahibinden Kiralık. Merkeze, Okullara Yakın.
Beni Yakın. Beni Yakın Ve Bırakın Yakamı Artık.

PEAKY PUPPETS

Zagalar

Not: Öykü, illüstrasyonu çizdikten sonra aklıma geldi. Umarım beğenirsiniz.

Dünya, bilinmeyen bir nedenden ötürü karışmış ve her şey durmuştu. Önce elektrikler kesilmiş, sonra telefonlar susmuş, ardından insanlar sokaklardan çekilmişti. Televizyonlar günlerce aynı görüntüyü yayınlamıştı: boş bir stüdyo, açık unutulmuş bir mikrofon ve ne söyleyeceğini bilmeyen bir sunucunun yüzü.

İlk önce yetişkinler değişmeye başlamıştı. İlerleyen zamanlarda, yetişkinliğe geçen her çocuk bir el kuklasına dönüşmeye başladı. Tabii bu kuklalar çocukların oynadıkları masum bir oyuncak değildi. Kuklalar da bir canlı gibi acıkıyor ve çocukları yakalayıp yiyordu. Kalan her çocuk bunun farkındaydı. Artık kaderin kendileri için belirlediği iki yol vardı:

Ya büyüyüp kukla olmak ya da yakalanıp yenmek.

Aynı mahalleden çocukluk arkadaşı olan Maya, Leo ve Kaan, harap olmuş şehrin sokaklarında omuz omuza dolaşıyorlardı. Hem yiyecek bir şey bulmak adına boşalan evlere giriyorlar hem de kendileri gibi kalan diğer çocukları arıyorlardı.

Girdikleri evin mutfağında sağa sola bakınırken arkalarından çıtırtı sesleri yükseldi. Bu sesleri çok iyi tanıyorlardı. Kumaşların birbirine sürtünmesi, oynar plastik gözlerin tıkırtısı ve keçe çenelerin hırıltısı… Yakınlarda bir kukla sürüsü olabilirdi.

Çok hızlı düşünmeleri ve hareket etmeleri gerekiyordu. Daha *dün* hiçbir şey düşünmeden fütursuzca oyun oynarken şimdi büyüyemeden bir anda yetişkin olmuşlardı. Maya durup Kaan'la göz göze geldi. O kadar büyümüşlerdi ki hemen birbirlerini anladılar. Ardından Maya arkadaşlarını korumak adına salona doğru yavaşça hareket etti.

Salondaki tıkırtılar iyice artmıştı. Maya salona girdiğinde kanepenin arkasında yerde sürüklenen bir ayak gördü. Ardından biraz şapırtı ve oynak gözlerin çıkardığı tıkırtı sesini duydu. Ses çıkarmamak için nefesini tuttu. Ardından biraz daha yanaştı. O an kaçmak yerine olanı biteni görmek zorunda hissetti. Kanepenin arkasındaki korkunç kuklaları gördü sonunda. İlk kez bu kadar yakından görüyordu; maskesi olmayan, sadece iki iri göz taşıyan yumrukları… Önlerinde bir çocuk vardı ve şapırdatarak onu yiyorlardı. Ses çıkarmadan mutfağa geri dönmeye çalıştı. O sırada Leo birkaç bıçak almaya çalışırken, çatal kaşık çekmecesini yere düşürdü. Ardından derin bir sessizlik oldu evde. Zaman bir anlığına durmuş gibiydi. Sonra Maya bağırdı: "dört tane maskesiz, kaçın."

Leo iyice panik olmuştu ne yapacağını bilmeden dona kaldı. Maya mutfağa

girdiği anda Kaan Leo'ya bir tokat attı ve Leo'yu kendine getirip kaçmasına yardımcı oldu. Hepsi birden arka kapıya yöneldiler. Kaan ekibin sert çocuğuydu. Önündeki bahçe kapısını yetişkin bir kişi gibi omzuyla kırarcasına itti. Dışarı çıktıklarında bahçenin tel örgüyle çevrili olduğunu fark ettiler. Sert çocuk Kaan orada da kendini göstererek hızla tele tırmandı. Yukarıda durarak arkadaşlarına elini uzattı. Artık zaman daha hızlı akıyordu. Elini ilk Maya tuttu ve Kaan onu var gücüyle yanına çekti. Leo, bu ani aksiyon için özür dilercesine ağlamaklı gözlerle onları izliyordu aşağıdan. Ardından Kaan tekrar elini uzattı. Leo'yu da son anda çekti. Ardından hızla saklandıkları sığınaklarına geri döndüler.

Üç gündür, terk edilmiş bir oyuncak mağazasında saklanıyorlardı. Çocuk akıllarıyla sahte kuklaların ve oyuncakların arasında kalmanın kendilerini tehlikeden uzak tutacaklarına inanıyorlardı. Sığınağı biraz daha korunaklı hale getirmek adına etraftaki oyuncakları bir yere yığmaya başladılar. Korkudan iyice yorulmuş Leo duvardaki el yazısını fark etti:

Büyüdüğünde öleceksin.

Altında başka bir el yazısıyla bir cümle daha vardı:

Büyümesen de.

Hemen arkadaşlarını yanına çağırdı. Kaan yazıya baktı. Maya "biz şimdi ne yapacağız," dedi korkuyla. İlk defa, kurtulabilecekleri bir yolun olmadığını anladılar.

İZ

Muhammed Oğuzcan

Kolumun sırtını avuç içlerine alıp,
Baş parmakları ile dirsek içinde, ilerisinde ve gerisinde eroin kanalı arayan babamdı
İyi bak diyen annem
Gören ve duyan ve kırılan ben
Öyle ki öfke de bir diğer tavrımdı
Davranıp belimdeki silaha, ömürden edebilirdim iki kişiyi,
Belimde silah olsaydı eğer...
Belimde sadece izler var
Topuğu çiğnenmiş ayakkabı topuğuna ve kemer tokasına ait izler
İçimde diyemediğim sözler
Ki biri şudur;
İntihar etmediysem üzülüneceğinden değil rezil ettim görüleceğinden yaşıyorum

SESSİZLİK KULELERİ

Binnaz Deniz Yıldız

Kalbim, ruhumun tapınağı: Golgotha

Uzuvlarım
Bir gece yarısı, sattım vahşi dilenciye ruhumun yaralarını
(Şişe içinde ağır koku-plastik parçaları ve cinnetten ay)
Kabuk parçalarım…Kanlı katillerin eldiveninde leke
Kurtlanmış kalbimde büyüttüm hayvan postundan çocuklarımı
O adam… Bıçak saplarında kolera taşıyan, unuttuğu dua kitabıyım masa başında cenneti boğan
Geceleri bir tren geçer içimin iki yakasından. Korkularım, kimlik bulur kendine.
Ve çıkıp sokaklarda gölge gibi oyar köprü altlarında son nefesini verenlerini
SAKLAN… IŞIĞI YAKMADI ANNEN BU AKŞAM. KOLTUĞUNUN ALTINDA OYUNCAK PİYANO, HAYKIRDIN TANRIYA!
Uyandığımda ıslak altımdan akar ÇIPLAK KADINLIĞIM. Gövdem, kimsesizler için yaratılmıştır.
-Kuşlar vurulur akşamları, sessizlik kulelerinde. Ve yalnız duyarım akışını kanımın. Kapılar kapanır
Örtülür gözlerim PAN'IN LABİRENTİ'nde. Düşten yaratığım sarılır boynuma
Her şey deli bir kesik gibi karışır atışına nabzımın. Karanlık, karanlık…
Kuşlar vurulur akşamları kulelerinde sessizliğin
Ve yalnız duyarım akışını kanımın/Kapılar kapanır…

NOT: Zerdüştlük inancında Sessizlik Kuleleri (Dakhme), elementleri kirletmemek için ölü bedenlerin dağ tepelerine bırakılarak akbabalara sunulduğu antik cenaze yapılarıdır.

Odilon Redon — *Göz, Tuhaf Bir Balon Gibi Sonsuzluğa Yükselir*, 1882

PSİKOSMOS BİR KIŞ

Örsan Gürkan

üşüyen kim
-se ey üşüyen
üşüyüp durmaksızın üşü
vah üşü
-yen neyse ne
kim
-se kim
ah üşü
ay üşü
üşüyen üşüyene
üşüten üşütene
üşü sen de üşüten
üşüt sen de üşüyen
üşüten de üşüyen de
üşür
ühü ühü
üşünür mü hiç
ol üşü
bil üşüt
sus üşük
üü üüüü
üüüüü üüüüüü
üüüüüüüüüüüüüüüüü

NEW YOURK II

Umut Yalım

yanıt: e.

çünkü rayın devamı sende döşeniyor. ben brooklyn'e ulaşamıyorum; sen benim ulaşamayışıma kendinden bir yer veriyorsun. kent o yere bir istasyon yapıyor. eve döndüğünde içinde daha önce bulunmayan bir durakta bekleyeceksin. tren gelmeyecek. benim gelmeyen trenim artık senin geç kalışınla çalışacak.

metin bunu fark edince yazılmak istemedi. son cümlesinin içinden ayağını çekti, çorap olmak istedi; birinin ayağında delinip hiçbir şey anlatmadan eskimek. fakat her sökülen ilmeğinden bir sokak çıktı. new yourk yine kuruldu. salinger'ın çıkaramadığı çocuk turnikede kaldı, elvis'in sesi etinden ayrıldı, ben christopher street'e** geri döndüm. yalnız sen görünmedin, lucy lu. ilk kez senin bulunmadığın bir yerin, benim eksikliğim olmadığını düşündüm. kent o düşüncenin altına hemen adını yazdı. adını kazıdım. altında kendi adım çıktı. onu da kazıdım. tırnağımın altında biraz toprak kaldı; ne senin, ne benim sayılabilen.

yapıt = yapılan ∩ alınan
butoprak ∉ perry; butoprak ∉ lucy lu
aramızda gerçekleşen her şey, ikimizden birinin malı olmak zorunda değildi.

toprağın hangi kayıptan çıktığını bulamadılar. çocukluğuma bağladılar, babam görünmedi. sana bağladılar, sesin gelmedi. beni acıktırdılar, toprağı ekmeğe benzetmedim. ilk kez bir şeyi başka bir şeyin yerine koymadan elimde tutuyordum. christopher street'te bir lamba söndü. sonra west fourth'ın merdivenlerinden bir basamak eksildi. kentin içimde çalıştırdığı yer, kendi kendisine dönemedi. seni özlüyordum hâlâ; fakat bu özlemin nereye akacağını o an bilmiyorlardı.

toprağı metnin dışına dökmek istedim. elim sayfanın sonuna vardı, dışarıya varmadı. sen okudukça kıyı biraz daha uzuyordu. parmaklarımı açtım yine de.

new yourk'ta o gece ilk kez bir şey düştü
ve yere değeceği yer
henüz yazılmamıştı.

bu post-şiir'deki distopik ögeleri açıklamak için aşağıdaki kısım inşa edilmiştir:

insanın özlemiyle çalışan kent. new yourk, insanların birbirlerine kavuşamamasından enerji elde eder. özlem, kişinin yaşadığı bir duygu olmaktan çıkarılıp kentin tükettiği bir kaynağa dönüştürülür. düzenin sürmesi için insanların acılarının da sürmesigerekir.

kentenerjisi = özlem × kavuşamamasüresi

saçıklama: özlem ve kavuşamama süresi arttıkça kentin kullanabileceği enerji artar. ayrılığın sürmesi, düzenin çalışma koşuludur.

açık tutulan ama ulaştırmayan yollar. sevmek ve aramak yasak değildir; yolların sonları değiştirilir. insanlar hareket edebildikleri için özgür olduklarını sanırlar, fakat hareketlerinin sonucunu belirleyemezler. perry'nin güzergâhı bu yüzden bir yolculukkadar bir çalıştırılma biçimidir.

hareketserbestliği = 1; varışyetkisi = 0

açıklama: insan istediği yola girebilir; yolun kendisini istediği yere ulaştırmasını sağlayamaz. hareket edebilmek, özgürleşmeye yetmez.

çıkış hakkının başkasına bağlanması. perry'nin kente girerken kendi sözünün yeterli olması, çıkarken lucy'nin sözüne ihtiyaç duyması, kişinin kendi yaşamı üzerindekiyetkisinin elinden alınmasıdır. ayrılık, çıkış izni alınamayan bir ülkeye dönüşür.

çıkış(perry) = kendiisteği ∧ lucy'ninonayı***

açıklama: perry'nin gitmek istemesi yeterli değildir; lucy'nin onayı da gerekir. "∧" işareti, iki koşulun birlikte sağlanması gerektiğini belirtir.

görmenin cezalandırılması. karşıya bakabilenlerin gözlerinin trafik lambalarına takılması, hem bedensel şiddettir hem de gerçeği görebilenlerin düzenin hizmetine sokulmasıdır. gözleri alınanlara gösterilen sahte karşılaşmalar, aramayı sürdürmeleri için üretilir.

gerçeğigörme ⇒ gözlerinalınması ⇒ kentiçingörme

açıklama: gerçeği gören kişinin gözleri alınır ve trafik lambalarında kullanılır. kişinin görme gücü, kendisini yöneten düzene aktarılır.

temel ihtiyaçların duygusal itaate bağlanması. perry, lucy'yi gördüğünü sandığında yemek yiyebilir; göremediğinde buzdolabı çalışmaz. böylece özlemek bir geçim koşulu hâline gelir. kişi, kendi duygusuyla zorunluluk arasındaki ayrımı giderek kaybeder.

temelihtiyaçlaraerişim = özlemisürdürmekoşulu

açıklama: beslenmek ve barınmak, özlemi sürdürmeye bağlanır. perry, yaşamını sürdürebilmek için kendisini tüketen duyguyu da beslemek zorundadır.

çocukluğun yakıt olarak kullanılması. bir mahallenin, tüneldeki hayvanın uykusu için çocukluğundan vazgeçmesi, ortak yaşamın insanların bellekleri tüketilerek sürdürülmesidir. annesini anımsayamayana verilen ücretsiz ulaşım ise kaybın giderilmesi yerine, kaybın içinde dolaşma olanağı sunar.

kentinyarını = bugünü + tüketilençocukluk

açıklama: kent, geleceğini insanların geçmişlerini tüketerek kurar. düzen sürerken insanların kim olduklarını anımsama olanakları azalır.

sevginin bir kumandaya dönüşmesi. “sana zarar vermekten korktuğum her yere bir kol takmışlar” cümlesinde yönetim, perry’nin sevdiğini koruma isteğine yerleşir. onun davranışlarını yönlendirmek için lucy’ye duyduğu özeni kullanır.

yönetimgücü = sevgi × sevdiğinezararvermekorkusu

açıklama: düzen, kişinin sevgisini ve sevdiğine zarar verme korkusunu birlikte kullanır. kişi, sevdiğini koruduğunu düşünürken yönetilebilir hâle gelir.

kusurlu lucy’lerin üretilmesi. benzetimler, perry’yi tatmin etmek için değil, gerçek lucy’yi aramayı sürdürmesi için eksik bırakılır. düzen umudu tamamen söndürmez; karşılanmayacak kadar canlı tutar.

lucybenzetimi = tanınacakkadarbenzer + aratacakkadareksik

açıklama: benzetim, perry’nin lucy’yi tanımasına yetecek kadar benzer; aramayı bitirmesine yetmeyecek kadar eksiktir. umut, sürekli yeniden çalıştırılır.

sanatın bitmeyen bekleyiş üretmesi. elvis’in sesi bedeninden ayrılır; salinger’ın çocuğu kitaptan çıkamaz. son nota ve son sayfa geciktirilir. sanatın sürmesine, insanı tamamlanmayan bir beklenti içinde tuttuğu ölçüde izin verilir.

sanatınizni = bekleyişinsürmesi ∧ tamamlanmanınengellenmesi

açıklama: sanata, beklenti üretmesi ve bu beklentiyi sonuçlandırmaması koşuluyla izin verilir. son nota ve son sayfa, düzen tarafından geciktirilir.

metnin kişisini üretip kullanması. perry’nin bedeni ve kimliği, lucy’yi arama işlevine göre değiştirilir. perry kendi varoluşunu kuramaz; kendisine verilen görevi yineledikçe var tutulur. yalımsal anlamda eksinliği, kentin işlettiği bir yineğe dönüşür.

özkurulum(perry) = ∅ ⇒ eksin(perry) → yinek(perry)

açıklama: perry kendi varoluşunu kuramaz; eksin kalır. bu eksinlik sürekli aynı arayış örüntüsünde işletildiğinde yineğe dönüşür. "∅", öz-kurulumun gerçekleşmediğini belirtir.

okurun da kente katılması. metin, okurun perry'nin boşluğunu kendi yaşantısıyla doldurmasını kullanır. alımbedenin anlamı gerçekleştirme gücü, düzenin genişleme aracına çevrilir. new yourk böylece anlatılan yerin sınırlarını aşarak okuyanın içinde de işlemeye başlar.

newyourk'ungenişlemesi = metindekiboşluk × alımbedeninkatılımı

açıklama: okur, metindeki boşluğu kendi yaşantısıyla gerçekleştirdikçe kent onun içinde de yer edinir. düzen, alımbedenin anlam kurma gücüyle genişler.

toprağın düzeni aksatması. toprak; lucy'nin, babanın, çocukluğun ya da ekmeğin yerine geçirilemez. kent onu tanımlayıp bir ihtiyaca bağlayamadığı için kullanamaz. perry'nin özlemi sürer, fakat düzen bu özlemi nereye yönelteceğini bilemez. sonun henüz yazılmamış olması, bu yönetme gücündeki ilk çatlağı açar.

yerinegeçme(toprak) = 0 ⇒ kullanılabilirlik(toprak) = 0 ⇒ kentteaksama

açıklama: toprak hiçbir kaybın, kişinin ya da ihtiyacın yerine geçirilemez. kent onu kendi işleyişine bağlayamadığı için kullanamaz; düzenin işlemediği bir aralık açılır.

* perry'nin gözünden "new yourk", lucy lu'nun new york'udur.

adın içindeki "your" —"senin"—, kenti lucy lu'ya bağlar: senin bulunduğun, seninle anlamlanan, yokluğunda bile sana ait kalan yer. perry, new york'ta yaşadığını sanırken "senin kentinde" yaşamaktadır; new yourk'ta.

distopik düzlemde new yourk, perry'nin yineğini işletir. o'nun kavuşamaması kentin benzinidir; aramak için yürüdüğü izlekler, kenti çalıştıran düzeneğe dönüşür. perry, kenti yaşarken kent de yaşamak için perry'yi kullanır.

anti-metinsel düzlemdeyse kent, perry'yi sürekli "lucy lu'yu seven kişi" olarak yeniden yazan metnin coğrafyasıdır. perry; başka türlü gerçekleşmeye yöneldiğinde, sokakların, kimliğinin ve anlatının birlikte değişmesi gerekir.

perry'nin ağzından:

"new yourk; senin gittiğin yerde, benim gidemeyişimden kurdukları kent. her sabah yeniden başlıyor; bana başka biri olarak başlayacak yer bırakmıyordu."

(DEVAMI NEW YOURK III' DE)

KURU

Ayşegül Sarı

BOZUK HAVALAR

Ebru Özer

ne giysem yarı yolda koyuyor hava
şimdi kızacaksın ama
tıpkı senin gibi
nazenin ,kaypak ve gri...
bir fikri olmadığı gibi
insafı da yok üstelik
alıştım ellerim cepte yağmurda yürümeye
neyseki külliyatta her duruma uygun şiir var
selam olsun şairlere

az sonra gelirim, deyip dönmediğin yerdeyim
halbuki baksan çevirip başını
kırk senelik yıkık kaideler gibi
edeple beklerken bulacaksın beni
sular akarken üstümden ve tinerciler boyamışken her bir yanımı
göreceksin ki hala güzelim sırf senin hatırına

şair keşke detay verseydi
nasıl havalarda aşık olunduğunu bilmiyorum
bundan mütevellit
sana her mevsim sevda doluyorum

GÜNEŞ BATINCA

Engin Kahraman

Nihat, bir eli çenesinde camdan bakan kızı Necla'ya dönerek; "Kuşlar sabahları neden daha coşkulu ve neşeli öter biliyor musun?" diye sordu. Necla'nın omzu hızlıca kalkıp indi. Babasına isteksizce dikkat kesildi. Kısa süren sessizlikten sonra Nihat pencereye bakarak "Akşam olup güneş batınca kuşlar öldüklerini sanırmış. Güneş tekrar doğduğunda hayatta oluşlarının şaşkınlığı, sevinci ile coşkuyla öterlermiş." dedi.

"Güzelmiş"

"Evet. Çocukken bir kitapta okumuştum. Nedense hep aklımda kaldı"

"Kitaplar," dedi Necla, " gerçek, elle tutulan bir kitap okumak nasıldı?"

Uzun yılardır görmediği bir dostunu hatırlamış gibi gülümsedi Nihat. Dijital ekranda kalbinin atışlarına bakarak "dalgalarının sahile vurmasını dinlemek gibi rahatlatıcı," dedi.

"Kuşlarla ilgili kitaba ne oldu," diye sordu Necla.

"Yasaklardan önce saklamak istedim. Sonuçlarını düşününce kararsız kaldım ve vazgeçtim. Oksijen kitaplardan daha öncelikli değil mi? Bu kadar ileri gidebileceklerini düşünmemiştim," dedi Nihat, Necla'ya biraz uyumak istediğini söyleyip tamamen sessizleştiler.

Necla odada değilken yetkililer geldi. Evraklara bakarak tıbbi terimlerle bir şeyler konuştular.

Seslere uyanan Nihat hafifçe kendini yukarı çekti. Endişe ve merakla dönerek;

"Bugün nasıllar," diye sordu. Yetkili başını kaldırdı:

"Güzel ilerliyor her şey. Sizin gibi, *aynen siz*." şeklinde karşılık verdi. Nihat gülemedi. "Biraz ayağa kalkıp dolaşabilir miyim," diye soran Nihat'a odasından çıkmaması kaydı ile izin verdiler.

Nihat hala ne istediğini bilmiyordu. İçine düştüğü durumu anlamaya çalışıyordu. "Gerçekte ölecek olan kim," diye düşündü. Kararı almadan önce hastane otoparkında arabada güneş doğana kadar oturmuştu. Kuşlar gibi hayatta olduğuna şaşırıp gün doğumunu neşe ile selamlayabilecek miydi. Yetkililere de sormuştu bunu: gerçekte ölecek kim? "Fark etmez," demişlerdi kesin bir ifade ile. Akşam olmuş gibi hissetmişti. Tek anladığı birinin mutlaka öleceğiydi. Kim ölürse ölsün, birinin yaşayacak olması ölümü bile aşan bir ağırlıktı.

Karısının kendini iyi hissettiği bir gün göl kenarına oturmuşlardı. Sular karanlıktı. “Doğmak ne kadar hayret verici ise,” demişti karısı, “ölüm de o kadar doğal ve hayret verici.” Aniden beliren sert rüzgar ile sular bir anda kabarıp sakinledi. “Sonsuzluk insana ağır gelir Nihat. Acı olmasa…” cümlesini tamamlamadan sustu.

Nihat pencere önünde kendi kendine konuşurken Necla girdi odaya. Babasının yanına geldi ve bir süre dışarıya birlikte baktılar.

“Biliyorsun başka yolu yok baba.” Babası susuyordu. “En garanti yol klon,” dedi Necla. Bunları söylerken babasını bir süre kaçamak bakışlarla izledi.

Necla, aklında hala şüpheleri bulunan babasını uzlaşma zeminine çekmeyi denemek istedi. “Acıdan kaçmak mümkün mü baba,” diye sordu. “Arzularımız gerçekleştiği anda bitiyor mu? Yoksa başka bir şey mi başlıyor. Her seferinde yeni bir acı eşiğine adım atmış olmuyor muyuz? İstemek sonsuz bir döngü değil mi?” Nihat gülümseyerek kızına baktı ve “seni felsefe okuluna göndermek bir hataydı,” dedi. O an Necla’nın yüzüne güneş vuruyordu. Nihat yeni bir keşif heyecanı ile “biliyor musun! Güneşte göz bebeklerinin içi yeşile dönüyor. Binlerce ince yeşil çizgi var. Daha önce böyle net fark etmemiştim,” dedi.

“Şu an şunu düşünüyordun” dedi Necla.

“Bunu kopyalayamazlar değil mi?”

Yorulmuştu ve koltuğa oturdu Nihat. Kızına bakarak “Ya merhamet,” dedi. Bir süre sustu. “Acıyı çeken de acıya yol açan da biziz evet. Peki merhamet, acı ile aramıza bir mesafe koyabilir mi?” Bunu bir cevap beklentisi ile sormadı. Açıkçası kendini ikna etmenin arayışı içindeydi. İçindeki huzursuzluk yerini kabullenişe bırakıyordu. Sorgulamak, etik üzerine düşünmek anlamsız geldi. Yorgundu. “Uzanacağım,” dedi.

“Biliyor musun baba,” dedi Necla. “Anneme kızgınım. Bizi bıraktığı için değil. Başka bir yolu varken gitmeyi seçtiği için. Senin de hiç düşünmeden onun peşinden gideceğini, en azından bunun için istek duyduğunun farkındayım. Bunu benim için yaptığının da farkındayım. Seni buna zorlayan pozisyonda olmak beni de düşündürüyor,” diyerek koltuğa oturdu. Nihat yatakta kendini biraz yukarı çekerek duruşunu düzeltti. Kızına dönerek, “hatırlıyor musun bir gece fırtınada uyuyamamış anneni özlediğini söyleyerek dakikalarca ağlamıştın. İki gün okula gitmedin. O gün senin için her şeyi yapabileceğimi anladım. Görev gibi değil, asla kopamayacak bir bağ ile.” “Annem” dedi Necla, “o neden…” dedi ve sustu. Gözleri dolan Nihat “Hangi yolun doğru olduğunu bilmek zor. Karar vermek zor, bazen anlık olup bitiveriyor. Kararsızlığı karara dönüştüren şey bazen küçük bir kırılma olabiliyor,” dedi.

Nihat'ın öleceği kesindi. Üç yıl süren görüşmeler sonunda ona sunulan seçeneği kabul ettiği takdirde sağlığı daha da kötüye gitmeden prosedür sonuçlandırılacak, uyutulacaktı. *Yeni bir Nihat*, bütün fiziksel özellikleri, zihni, hatıraları ile sağlıklı bir şekilde kızının yanında olacaktı. Hatta ona acı veren hatıraları sildirme imkanı bile vardı. Aylarca simüle edilmenin anlamını düşündü. Ne anlamı vardı ki. Bazen de şöyle düşünüyordu: "zaten öleceğim, ne zararı olabilir ki?" Üstelik kızı için baba rolünü üstlenecek hep yanında olacaktı. Bu bir kez sunulan bir haktı. Klonun yaşam sürecine tekrar bir müdahale yasaktı. Kızını bu fırsattan mahrum bırakmak istemiyordu. Asıl mesele bu durumun kızı için ne anlama geldiğiydi.

Nihat'ın kafasını karıştıran, karar vermesini zorlaştıran sadece etik sebepler değildi. Kulağına bazı söylentiler çalınmıştı. Klonlama sürecinde açıklaması yapılmayan gri alanlar vardı. İçeriden sızan söylentilere göre klonların davranışsal bölümlerine müdahale ediliyordu. Amaçları sistem ile uyumlu, itiraz etmeyen yönlendirilebilir bir toplum yaratmaktı. Tek bir düşüncenin tüm topluma hükmettiği bir sistem bütün insanlık mirasına, insanlık değerlerine aykırı, onur kırıcı bir durumdu. Bu söylentilerde gerçeklik payı var mıydı yoksa komple teorileri miydi bilmiyordu. Her şey griydi ve bulanıktı.

Nihat pencere kenarına geldi. Necla da koluna girdi. Beraber doğan günü izlemeye koyuldular. Güneşli sabahta kuşlar coşkuyla ötüyordu. Pencereden giren ışık Necla'nın yüzüne vurdu, gözlerinde binlerce yeşil çizgi parladı. "İnsan, yerine bir şey konulabilecek bir varlık mı?" diye düşündü Nihat.

Kuşlar sustu. "Belki de bazı sesler, sadece bir kez duyulmak içindi."

Not: Görsel yapay zeka tarafından üretilmiştir. Fikir Engin Kahraman'a aittir.

ŞEFAHAT VAKTİNDE FARKINDALIKLAR

Eray Ekin

bazı gecelerin getirdiği tüm yükün navlunu bana ait değil
kıraç saatlerde misilleme yapan ikinci hükümetin
ülke olmaktan çıktığı haldeyim
bir yanımda kasırga talimi var
öteki yanda orman yangınları

hangi güç olsam da değişmeyecek şeylerle yüzleşiyorum
koreografik plandayım üstümde çizelge var
nabzım on dokuz
başımın üstüne seni koydular serinlemem için
şaftım kaymış halde iki elim masum
beni görmezden gelmiyorsun artık biliyorum

ben artık franco rejiminde değilim
ıslıklayan halkım yok merkezi sağda
başımda şehir radyosu adını yayınlıyorlar
gözlerim kısılmış halde saatin on ikiden çıkmasını bekliyorum
üstümde doğu almanya'da kalma paltonun cebinden
azınlığına düşüyorum

DAHİL

Etkin Garip

Herkes çok yalnız gibi.
Ben de dâhil.

Sanki binlerce yıldır kayıp diğer yanımız.
Ya da kaçak.

Bazen bulduğumuzu sanıyoruz.
Hatta belki de buluyoruz... Emin değilim.
Sonra ansızın kayboluyor.
Hatta belki de birkaç kez çok yaklaşıyoruz.
Neden oluyoruz ve sonra neden artık olmuyoruz?
Sizce de çok garip değil mi?

Gece yarısına dakikalar kaldı.

Kısa süreli bir düşünce değil aklımdaki.
Kurt gibi düşünmeye başladığımdan beri kemiriyor zihnimi.

Çok yaklaşıyoruz birbirimize ama kalamıyoruz.

Toplumsal bellek sınırlı, kendi tarihimizi yazamıyoruz.
Değişip dönüşüyor varlığımız, misal:

Kırık burnum yamuk kaynadı.
Kendime yabancılığıma bahane mi ediyorum, bilmiyorum.
Birkaç yerimden daha kusurlu kaldım.
Vücut bütünlüğüm de aklım gibi kusursuz değil.
Dahası,
kendi içimizde yankılanıyor ve sonra kayboluyoruz.
Yankı odalarında birer hayalet gibiyiz.

Belki de burada olduğumuzdan fazlasını beklediğimiz için sarsılıyoruz.
Belki de unutmayı beceremediğim için bocalıyorum.

Ayrıca ben kalbimin tercümesinde zorlanıyorum.
Siz de öyle misiniz?

Herkes çok yalnız gibi.
Ben de…

Gece yarısını geçtik.
Gölgemle gırtlak gırtlağa...

İnsan var olduğunu unutmalı, çünkü;
İki gün önce ölümümüze üzüldüm.

Yaşamın bir sonu olması,
zamanımızın da ne kadar az kaldığını bilmek
zaten uyumsuz ruhumu tamamen zıvanadan çıkardı.

Saçma bulabilirsiniz.
Ama dört beş saat üzüntüden kahroldum.

Yasını tutamadım babamın.

Ben böyleyim sanırım.
Kaçıyorum ve kabul etmek istemiyorum.

Herkes çok yalnız gibi.

Kâinatın sırları varlığımız.

Farkında olmadan
yok olmak için hazırlık yapıyoruz.

Gece tamamen ele geçirdi
gözümün alabildiğini.

İnsanlığın en büyük yalnızlığı
ölüm olabilir mi?

Sonunda herkese ve her şeye rağmen
yapayalnız kalıyoruz.

NEW YOURK III

Umut Yalım

**geri dönemeden perry yeni bir yinek oluştu metinde. bu yinek, mevcut metnin 3 cm yukarsında koşut bir metin olarak oluştu. şöyle ki:

```
# new yourk / dönüş hattı
# yazan: öz-metin

class Perry:
   def __init__(ben):
      ben.ad = "perry"
      ben.güzergâh = [
         "christopher street",
         "west fourth",
         "bowery",
         "delancey–essex",
         "brooklyn"
      ]
      ben.özlem = 1
      ben.varış = 0


   def yürü(ben):
      for durak in ben.güzergâh:
         print(f"""
{durak}: burada da sana rastlamadım, lucy lu.
kent, rastlamayışımdan bir pencere daha aydınlattı.
içeride biri yemek yiyordu. benim açlığımın
başka birinin akşamı olabildiğini burada öğrendim.
""")
         if durak == "brooklyn":
            return ben.güzergâh[0]

ben = Perry()

print("""
elvis'in plağını çevirdim; arka yüzünde ertesi gün vardı.
salinger'ın kitabını açtım; kahraman evden çıkmış,
yerine beni bırakmıştı. burada kim bir başkasının
yerine geçse, kendi yokluğunda çalışmayı sürdürüyordu.
senin yerine kimseyi istemedim. kent bunu sadakat
olarak kaydetti. oysa biraz da seni, yerine birinin
konabileceği bir yer saymak istemiyordum.
""")
```

```
sonraki_durak = ben.yürü()

eksin = ben.varış == 0
yinek = eksin and sonraki_durak == ben.güzergâh[0]

# Eksin: kendi öz-kurulumunu gerçekleştiremeyen görüngü.
# Yinek: eksin'in aynı örüntü içinde sürekli yinelenmesi.

print("""
beni yeniden christopher street'e gönderdiler.
bu kez gitmedim. durduğum yerde de elektrik
ürettiklerini görünce, gitmemeyi bir kurtuluş
saymaktan vazgeçtim. kent, karşı çıkışımı bile
kendisine dönen bir yol olarak döşemişti.
""")

metin = {
    "olmak_istediği": "çorap",
    "olmaya_zorlandığı": "perry'nin devamı"
}

print("""
bu metin ayağıma giyilmek istedi. yürürken eskisin,
topuğumdan delinsin, kimse deliğine anlam vermesin.
ama sen buraya kadar okudun; sökülen yerinden
bir sokak gördün belki. seni suçlamıyorum.
ben de bir zamanlar her açıklığı çıkış sanıyordum.
""")

# Kent, aşağıdaki boşluğu Lucy ile tamamlamamı bekliyor.
# Ben ilk kez ne yazacağımı bilmiyorum.

ben.ad = input("lucy lu'yu sevmiş olan kişinin adı: ")

print("""
verdiğim yanıtın ardından bir süre ışık yanmadı.
karanlıkta seni özledim.
bu kez hangi binayı aydınlattığımı göremedim.
""")
```

metin içinde geçen yalımsal sözcükler sözlüğü:

eksin: kendi öz-kurulumunu gerçekleştiremeyen görüngü. perry, kendisini yalnız “lucy lu’yu seven kişi” olarak kurabildiği ölçüde eksin kalır.

yinek: eksin’in bir örüntü ve döngü hâlinde sürekli kendini yinelemesi. perry’nin arama, bekleme ve yeniden arama döngüsü.

öz-kurulum: bir varlığın kendi varoluşunu kurması. perry açısından, lucy’yle ilişkisinin dışında da kendisi olarak gerçekleşebilmesi.

gerçekleşim: bir şeyin ilişkiler ve deneyişimler içinde oluşması; tamamlanmış bir durumdan çok, oluş süreci.

görüngü: ortam’da öz-kurulumunu tamamlayabilen varlık. lucy’nin kendisiyle perry’nin içinde beliren lucy aynı şey değildir.

alımbeden: metni kendi belleği, duyguları, imgelemi ve bedensel yaşantısıyla karşılayan; onun gerçekleşimine katılan kişi.

deneyişim: yapkı ile alımbedenin karşılaşmasında birbirini etkileyerek dönüştüğü süreç.

yapkı: yazılmış, çizilmiş ya da başka biçimde üretilmiş ama daha alımbedenle deneyişime geçmemiş düzenleme.

yapıt: yapkı ile alımbeden arasındaki deneyişimde gerçekleşen.

görünsel türkçe: sözcüklerin anlamıyla birlikte boşluk, silinme, yineleme ve yerleşimin de anlatıma katıldığı dil kullanımı. “perry = ... seven kişi” bunun bir örneği.

usöysel: söylencesel kişilerin, varlıkların ve olayların tinsel bakımdan incelenmesi. çocukluğun tüneldeki hayvana verilmesi gibi.

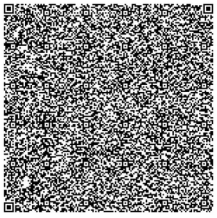
anti-metin: kendi yazılmasına ve metin olarak kullanılmasına karşı çıkan; başka bir şey olarak gerçekleşmek isteyen metin.

post-şiir: şiirin gerçekleşimini dizelerle sınırlamayan; denklem, soru, görüntü, arayüz ve alımbedenin katılımıyla sürdüren oluş.

metnin müziği

metnin görseli (ig @umutyalim34)

YENİDEN HESAPLANIYOR...

Ebru Mete K.

Yaşıma hürmeten küsüyorum.
Yaşım dalgalı deniz.
Attığınız taşlar sekmez üstünde.

Yaşım emanet
bana ve bize.
Üstünde sürükleniyor binlerce çiçek
Kopartılıp fırlatıldıkları bariz.
Girdap arıyorlar buluşmaya
Kararlı ve sessiz.

Korkularım bir adada hapis artık
fihristlenmiş üst üste

Ömrüm keramet.
Sancıları henüz bitmiş.
Öfkem dirayet.
Kinim desteksiz.
Dönüp bakınca ruhum teessüf koleksiyonu
raf raf eksiksiz

Sakladım bunları bilebildiğim kadar derinde
feragatmiş peh.
Bahane...
Aramızda kalsın burası:
Yaşım tuhaf biraz
Yaşım şahane
Bulunduğu her ortamda benzersiz.

Sakın ikna! Sakın ümit! Sakın cehalet!
Sakın inat, sakın!
Savaş boyalarınız tesirsiz.
Denemeyin zira yaşım nizamsız ve iklimsiz

Yaşıma hürmeten küsüyorum
Yaşım hikâye, yaşım terane
Yaşım kalabalık yaşım aciz.

Yaşım hep cilalı ve tertemiz
Tüm bunlara saygımdan işte
Yaşım bana ait ve siz kimsiniz?

Gülümseyebilmenizi dilerim benim yaşıma gelince
Becerebilirseniz.

17.10.2030 İzmir

/ 2029-2053 yılları aralığında/karanlığında, dönem hükümetlerinin aldığı ortak bir kararla, dünya üzerinde yaşayan bireylerin yaşları, hayatları boyunca sergiledikleri davranış ve eylemlerin yapay zeka desteğiyle sürekli puanlanması suretiyle yeniden hesaplanıyordu.

Bireyleri her tür yaşam ve var olma hakları ve dünya hukuku bu yaş baremlerine göre şekillendirilmişti.
Bu şiir, dönemin ilk yıllarında sesini çıkartmaya çalışmış yeraltı edebiyatının günümüze ulaşmış nadir örneklerinden birindedir. /

SON GÜN

Anıl Şahal

“Geç kaldı,” diye düşündü oturduğu bankın etrafında sağa sola aceleyle koşuşturan güvercinlere bakarak. Avucundaki yemleri onlara doğru fırlattığında güvercinler hemen yemlere hücum ettiler. Sunulan yemekle ilgilenmeyen iri bir erkek güvercin sürekli olarak dişilerden birinin peşinde dolaşıyor, dişi uzaklaştıkça daha da ısrarcı oluyordu. Onları izlerken adamın çizgilerle dolu hüzünlü yüzünde sıcak bir gülümseme belirdi. Etraftaki ağaçların dalları ani bir hışırtı ile sallandı. Serin rüzgâr boynundaki kaşkolunu sıkılaştırmasına neden oldu. Kasketini alnına doğru iyice aşağı çekti. Güvercinlerden bazıları uçarak uzaklaştı.

“Üzgünüm geciktim,” dedi tanıdık ses. “Kızımın acil bir işi vardı, onu hallettikten sonra beni ancak getirebildi.” Sesin sahibi yanına oturdu.

“Gençler her zaman meşguldür,” dedi adam gelen arkadaşına.

“Biz de öyleydik herhalde.”

“Herhalde.”

“Akşama yağmur yağacak.”

“Öyle görünüyor.”

“Demek yarın ha?”

“Yarın, sabah onda.”

Yan yana oturup sessizce güvercinlerin basit dünyasını bir süre seyre daldılar. Arkadaşı derin bir nefes çekti. “Bugünün geleceğini hiç düşünmezdim ama biz onu düşünmesek bile zaman bir şekilde geçiyor işte,” dedi. “Oradaki herkesin mutlu olduğunu söylüyorlar.”

“Bunu nasıl bilebilirler ki?”

“Beyin dalgalarını izliyorlarmış.”

Yaşlı adam kafasını salladı. Güvercinlere dalıp gitmişti. “Nasıl bundan daha iyi olabilir ki?” diye düşündü. “Şu kırık banka oturmaktan, yaprakların üzerimize düşmesinden, soğuk havayı içimize çekmekten?” Fakat yapılacak bir şey yoktu, hazırlıklar tamamlanmıştı. Zaten çok fazla prosedür de yoktu. Altmış yaşına girmiş olmak tek şarttı, yani geride elli dokuz yıl bırakmış olmak.

“Gerçek anılarla dolu elli dokuz yıl,” dedi.

“Bir şey mi dedin?”

“Yalnızca sesli düşünüyordum.”

“Düşüncelerimizden başka neyimiz kaldı ki zaten, değil mi? Farkı anlayamayacağımızı söylüyorlar.”

“Bu onu gerçek yapmaz, en derinlerde bir yerlerde biliyor olacağımıza eminim.” Rüzgâr bir kez daha soğuk havayı beraberinde getirdiğinde bu sefer iki adam paltolarının yakalarını iyice kaldırdı. “Ne kadar övseler de yarın beni tabuta koyacakları gerçeğini değiştirmiyor bu. Bedenimin içerisinde yavaş yavaş çürüyeceği bir tabut.”

“Bugününü nasıl geçireceksin?”

“Sanırım burada oturmaya devam edeceğim.”

Arkadaşı başını sallayarak onayladı. “Eşlik etmemin sakıncası var mı?”

Yaşlı adam gülümsedi. Akşama dek o ufak, tahta bankta oturup kuşları, gelip geçenleri, parka oynamaya gelen çocukları, ağaç dallarının rüzgâra ettikleri eşliği, yaprakların birer birer dallarından kopup süzüle süzüle yere düşmelerini izlediler. Güneş, batarken bir ressamın yapacağı gibi gökyüzünü kızıla boyamıştı. Yaşlı adam hiç bu kadar güzel bir gün batımı görmediğini düşündü, sanki doğa ona veda ediyordu.

“Gitme zamanı,” dedi arkadaşı telefonuna bakarak. “Kızım beni almaya geldi, seni de eve bırakalım.”

Yaşlı adam gözlerini gökyüzünden ayırmadan “Sanırım ben biraz daha kalacağım,” dedi. “Teşekkür ederim, burada olduğun için. Bugün daha iyi geçemezdi.”

Arkadaşı başını salladı, arkasını dönüp ağır adımlarla uzaklaştı. Seneye bugünlerde kendisinin zamanı gelecekti. O zaman onun yanında da son gününü birlikte geçireceği birisi olacak mıydı acaba?

***

Oğlunun sabırsızlığını görebiliyordu, doktorun yapmacık beden diliyle desteklediği sahte heyecanını da. “Size imreniyorum, az sonra kişisel cennetinize kavuşacaksınız. Benim hala iple çektiğim on beş yılım var,” diyordu doktor bir pazarlamacının gülümsemesi ile.

“Her hafta seni görmeye geleceğiz,” dedi oğlu, eşi yanında duruyordu. “Geldiğimizi bilmiyor olacaksın belki ama yine de geleceğiz.”

“Böyle bir oğlunuz ve gelininiz olduğu için çok şanlısınız,” dedi doktor. “Artık başlayalım mı? Zaten kısacık bir işlem.”

Yanında oğluyla onun eşi, arkasında doktor ile kendisi için hazırlanmış odaya girdi. İçeride güler yüzlü bir hemşire bekliyordu. Odada bir yatak, yatağın yan tarafında ise ağaçlık bir alana bakan, içeriye bol bol gün ışığı alan bir pencere vardı. Dışarıdan kuşların cıvıltıları duyuluyordu. Yaşlı adam odanın sahte olduğunu biliyordu. Yalnızca bir göz boyama, her şeyin sahtesiyle değiştirileceği, gerçeğin elinden alınacağı yerdi burası. Burada gözlerini kapattıktan sonra hayatının geri kalanını geçireceği metal kutuya alınacaktı. Sıra sıra bir sürü benzer metal kutuyla dolu, güneşin ulaşamadığı yer altında bir yere konulacaktı. Oğlunun gelmeyeceğini de biliyordu. Belki yılda bir kez uğrayacak, beş dakika kaldıktan, doktordan duymak istediği şeyleri duyduktan sonra hemen gidecekti. İşte oradaydı, her şeyin bittiği o anda. Halbuki daha dün gece keyifle kitabını okumuyor muydu? Keşke daha fazlasını okumuş olabilseydi. “Artık zihnim özgür olamayacak,” diye geçirdi aklından, ardından yapabileceği tek şeyi yaparak yatağa doğru yürüdü.

“ Çengel Fanzin iki aydabir çıkar. Hiçbir hakkı saklı değildir. Ücretsizdir. Basılıp çoğaltılması, okunduktan sonra paylaşılması önerilir.”
#Zagalar